

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник,
завідувач сектору генеалогічних та геральдичних досліджень,
Інститут історії України НАН України
(Київ, Україна), tomazov.valery@gmail.com

ПАТОНИ (ПАТТОНИ) ТА ПАТТОН-ФАНТОН-ДЕ-ВЕРРАЙОНИ: ГЕНЕАЛОГІЯ РОДУ*

Висвітлюється історія та реконструюється генеалогія роду Патонів, з якого походить ціла плеяда видатних діячів – військовики (Петро Іванович Патон, Петро Іванович Патон-Фантон-де-Веррайон, Микола Іванович Патон, Олександр Миколайович Патон), дипломат (Оскар Петрович Патон), правники (Іван Петрович Патон, Оскар Миколайович Патон), архітектор (Петро Юрійович Патон), земський і громадський діяч (Михайло Оскарович Патон) та науковці (Євген Оскарович Патон, Володимир Євгенович Патон, Борис Євгенович Патон, Євгенія Борисівна Патон). Використано переважно джерела офіційного походження з архівосховищ України та Росії, зокрема справи про дворянство, що містять величезну кількість матеріалів як власне генеалогічного, так і загального біографічного характеру. Усі документи мають високий рівень достовірності. Неважаючи на це, під час верифікації інформації здійснювалося їх критичне осмислення та зіставлення з іншими джерелами.

Ключові слова: Патони (Паттони), Паттон-Фантон-де-Веррайони, рід, дворянство, Київ, Євген Оскарович Патон, Борис Євгенович Патон.

Євгенові Оскаровичу та Борисові Євгеновичу Патонам – видатним ученим, засновникам наукової школи електрозварювання та металознавства, дійсним членам Академії наук УРСР (нині Національної академії наук України), талановитим організаторам вітчизняної науки, лауреатам численних премій і кавалерам багатьох орденів – присвячено величезну кількість статей, книжок, авторами котрих були як учені, так і письменники й журналісти¹. Інтерес до цих непересічних постатей не згасає і нині. З'являються нові й нові документи, що заповнюють «блі плями» у відомостях про життя та діяльність учених, дають змогу по-новому поглянути на деякі події.

* Поколінний розпис роду Патонів автор цієї статті вже публікував: Дмитрієнко М., Томазов В. Патони та Патон-Фантон-де-Веррайон: Поколінний родовідний розпис // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. праць: У 2 ч. – Число 12. – Ч.1. – К., 2005. – С.228–236; Дмитрієнко М., Томазов В. Матеріали до генеалогії Патонів // Український історичний журнал. – 2008. – №6. – С.183–195. У нинішній версії публікації виправлено помилки та враховано відомості, виявлені автором останнім часом.

¹ Чеканов А.А. Евгений Оскарович Патон: 1870–1953. – Москва, 1963; Его же. Евгений Оскарович Патон. – К., 1979; Малишевский И. Рассказы о Патоне. – К., 1984; Его же. Рассказы о Патоне. 2-е изд., испр. и доп. – К., 1990; Оноприенко В.И., Кистерская Л.Д., Севбо П.И. Евгений Оскарович Патон. – К., 1988 та ін.

Найменш досліденою дотепер залишається генеалогія Патонів, що цілком зрозуміло з огляду на ті політичні обставини, за яких писалася більшість присвячених ім праць. Між тим скрупульозне вивчення родоводу дає докладне уявлення про особливe середовище, в якому формувалися вчені, розкриває процес накопичення генетичного матеріалу, що, за законами розвитку, мало дати видатний результат.

Аналіз прізвища наводить на думку про шотландське походження Патонів. Paton, Patton, Pattoun – варіанти характерного для Шотландії патроніміального прізвища, що походить від зменшувальної форми імені Патрик. Це прізвище фіксується у шотландських документах починаючи з XVI ст.² Версія ж про німецьке походження Патонів з'явилася, імовірно, тому, що представники роду належали до лютерансько-евангелічної церкви, породичалися з багатьма лютеранськими сімействами, переважно німецького, остзейського, шведського походження, і навіть у документах інколи називалися «фон Паттонами». Слід зазначити, що Патони тривалий час залишалися вірними віросповіданню батьків – ще Оскар Петрович був лютеранином³. Його дружина стала першою православною в роді, через це й діти, відповідно до законів Російської імперії, були охрещені за православним обрядом.

На теренах Росії Патони потрапили, очевидно, у першій половині XVIII ст. Родонаочальником російської гілки став *Georg Patton*, придворний кухмістер та мундкох (завідувач придворною кухнею)⁴, син якого – *Петер-Георг (Петро Юрійович)* – був архітектором. Він навчався під керівництвом петербурзького зодчого швейцарського походження П.А.Трезіні, а з 1749 р. служив помічником у Б.Ф.Растrellі – виконував креслення для будівництва Зимового палацу й наглядав за ходом робіт. У 1755 р. архітектор брав участь у будівництві театру в Ораніенбаумі. Сумлінна та бездоганна служба, чин колезького радника й орден Св. Володимира дозволили Петрові Юрійовичу Патону закріпитися на високому соціальному щаблі російського суспільства, забезпечивши своїм нащадкам кар'єрні можливості та міцне матеріальне становище⁵. Єдина дочка архітектора – Марія Петрівна (23 липня 1763 р. – 21 грудня 1840 р.) – 1 серпня 1781 р. повінчалася з *Карлом (Карлом-Густавом) Романовичем (Рейнгольдовичем) фон Врангелем* (9 червня 1742 р. – 7 березня 1824 р.), командиром Софійського піхотного полку, згодом – виборзьким обер-комендантом, генералом від інфanterії та інспектором інфanterії Фінляндської інспекції⁶. Старший із синів архітектора – *Павло Петрович* (бл. 1760 р. – ?) – вступив на військову стезю, дослужився до чину полковника та був командиром Софійського мушкетерського полку (1802–1804 рр.)⁷. Молодший – *Іван Петрович* (бл.

² Томазов В.В., Шумков А.А. Патоны // Дворянский календарь. – 2003. – Тетрадь 11. – С.129.

³ Российский государственный исторический архив (далі – РГИА). – Ф.1343. – Оп.27. – Д.1084. – Л.35–38, 39.

⁴ Томазов В.В., Шумков А.А. Патоны. – С.129.

⁵ РГИА. – Ф.470. – Оп.4 (105/539). – Д.16. – Л.1–3 об.

⁶ Там же. – Л.4.

⁷ Там же.

1762 р. – ?), надвірний радник, власник села Репіно Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії⁸, – заснував гілку роду, з якої походять видатні українські науковці Євген Оскарович і Борис Євгенович Патони.

Історія Патонів на новій Батьківщині характерна для більшості іноземних родів, що поєднали свою долю з Російською імперією. Це був шлях через професіоналізм та сумлінну службу до дворянства, чинів і почестей.

Син Івана Петровича Патона – *Петро Іванович* (1796 р. – 2 вересня 1871 р.) – рішенням Санкт-Петербурзького дворянського депутатського зібрання від 12 липня 1862 р. разом зі старшими синами, Оскаром і Миколою, та дружиною й дітьми останнього – був визнаний у російському спадковому дворянстві та внесений до 2-ї частини дворянської родовідної книги Санкт-Петербурзької губернії. Це рішення затвердив указ Сенату по департаменту герольдії №292 від 14 січня 1863 р.⁹

Петро Іванович Патон досяг найвищих чинів Російської імперії, ставши генералом від інфантерії та сенатором 8-го департаменту Сенату. Він брав участь практично в усіх воєнних кампаніях свого часу, за що був щедро відзначений подяками від начальства та імператорських осіб, орденами й маєтностями. Петро Іванович був досить заможним поміщиком. 21 листопада 1838 р. він отримав майорат у Сувалкській губернії Царства Польського. Okрім того, володів маєтками в Полтавському повіті однойменної губернії, у Бельському повіті на Смоленщині, а також мав дерев'яний будинок у Москві.

Від шлюбу з *Анною Григорівною Гейман* (25 грудня 1800 р. – 12 червня 1888 р.), дочкою відомого німецького банкіра Гайнріха Грегора (Григорія Юхимовича) Геймана (1771–1843 рр.), Петро Іванович Патон мав трьох синів і доньку *Кароліну*, що стала дружиною полковника *Гаврилова*¹⁰.

Старший син Петра Івановича та Анни Григорівни Патонів – *Оскар-Йоганн-Якоб* (*Оскар Петрович*; 8 листопада 1823 р. – 1900 р.) – став батьком Євгена Оскаровича та дідом Бориса Євгеновича Патонів. Оскар Петрович зробив успішну дипломатичну кар'єру: обіймав посади російського консула в Ніцці та Бреслау, отримав чин статського радника.

Як старший син він успадкував від батьків майорат Кірсна Кальварійського повіту Сувалкської губернії, а також був власником придбаних маєтків Ступино й Ларіно з «сільцями» Бельського повіту Смоленської губернії (з 1858 р.), с. Паново з «сільцями» Бельського повіту Смоленської губернії (з 1858 р.; від 1859 р. належало до Тихвінського повіту Новгородської губернії) та с. Машеве з хутором Сергіївський Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії (продане в 1891 р.).¹¹

⁸ Там же.

⁹ Там же. – Ф.1343. – Оп.27. – Д.1083. – Л.41–44.

¹⁰ Там же. – Л.6–20; Д.1084. – Л.5–12.

¹¹ Там же. – Д.1083. – Л.21, 22–23; Д.1084. – Л.35–38; Архів внешней политики Российской империи (далі – АВПРИ). – Ф.159. – Оп.464. – Д.2579. – №78.

20 липня 1859 р. в Михайлівській церкві с. Денисковичі Новозибківського повіту Чернігівської губернії Оскар Петрович Патон обвінчався з дочкою штабс-ротмістра *Катериною Дмитрівною Шишковою* (бл. 1834 р. – ?)¹². 7 травня 1888 р. рішенням Санкт-Петербурзького дворянського депутатського зібрання до роду Патонів були долучені дружина та діти Оскара Петровича. Це рішення затвердив указ Сенату №1561 від 28 травня 1889 р.¹³

В Оскара Петровича й Катерини Дмитрівни Патонів народилися дві дочки: *Наталія* (27 червня 1860 р. – ?), *Олександра* (18 червня 1862 р. – 16 травня 1943 р.) та п'ятеро синів: *Олександр* (11 жовтня 1863 р. – ?), *Михайло* (5 серпня 1865 р. – квітень 1919 р.), *Володимир* (28 серпня 1867 р. – ?), *Євген* (20 лютого/4 березня 1870 р.; згідно з радянськими документами – 5 березня 1870 р. – 12 серпня 1953 р.) і *Петро* (21 вересня 1872 р. – початок 1930-х рр.)¹⁴.

Один із братів Оскара Петровича – *Микола Петрович* (3 січня 1827 р. – 24 травня 1909 р.) – був чиновником з особливих доручень міністерства фінансів Російської імперії та дійсним статським радником. Він володів маєтком Тимошкіно Новоторжського повіту Тверської губернії¹⁵.

15 листопада 1853 р. у Нарві Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії Микола Петрович Патон побрався з баронесою *Ольгою Андріївною фон Арпсгофен* (7 вересня 1829 р. – 27 листопада 1906 р.), дочкою естляндського поміщика барона Гергарда Гайнріха фон Арпсгофена (1795–1854 рр.) та Ольги Лаврентіївни, народженої Варнек (1807–1883 рр.)¹⁶. Його діти: Микола (6 вересня 1855 р. – до 1861 р.), Володимир (17 листопада 1856 р. – до 1872 р.), Оскар (13 квітня 1858 р. – після 1914 р.), Олександр (8 червня 1872 р. – 1938 р.), Анна-Марія (8 вересня 1854 р. – ?), Ольга (1 серпня 1859 р. – до 1872 р.), Софія (18 вересня 1862 р. – 27 жовтня 1937 р.), Марія (1867–1954 рр.)¹⁷.

Молодший із братів Патонів – *Іван Петрович* (19 листопада/1 грудня 1837 р. – 17 квітня 1911 р.) – був прокурором Смоленського та Катеринославського окружних судів і вийшов у відставку у чині таємного радника. У 1888 р. придбав маєтки в Лайшевському повіті Казанської губернії – «сільце» Рогозіно-Долматово (також Булгак) та «пустоші» Сникеев-Карач, які було продано в 1899 р.¹⁸

Одружений Іван Петрович Патон був із *Софією Михайлівною Фантон-де-Веррайон* (17 вересня 1837 р. – ?), дочкою генерал-лейтенанта генерального штабу, бессарабського губернатора Михайла Львовича Фантон-де-Веррайона (1804–1887 рр.) й Анастасії Георгіївни (Григорівни), народженої Філіппеско¹⁹.

¹² РГІА. – Ф.1343. – Оп.27. – Д.1084. – Л.39.

¹³ Там же. – Л.41–44.

¹⁴ Там же. – Л.35–38, 39–40; АВПРИ. – Ф.159. – Оп.464. – Д.2579. – №78.

¹⁵ РГІА. – Ф.1343. – Оп.27. – Д.1083. – Л.24, 26–36 об.

¹⁶ Там же. – Л.26–36 об.

¹⁷ Там же. – Л.26–36 об., 37–40 об.

¹⁸ Там же. – Д.1084. – Л.13–13 об., 14–19.

¹⁹ Там же. – Л.14–19.

Від цього шлюбу на світ з'явилися шестеро дітей: Анастасія (21 червня 1864 р. – ?), Петро (24 квітня 1866 р. – 7 вересня 1941 р.), Євген (21 листопада 1867 р. – ?), Микола (27 грудня 1868 р. – після 1923 р.), Олександр (5 квітня 1870 р. – ?), Анна (7 вересня 1871 р. – ?)²⁰.

Іван Петрович Патон та його родина рішенням Смоленського дворянського депутатського зібрання від 12 жовтня 1873 р. були визнані у спадковому дворянстві та внесені до 2-ї частини дворянської родовідної книги Смоленської губернії. Це рішення затвердив указ Сенату №4160 від 19 листопада 1873 р.²¹ Старшому із синів Івана Петровича та Софії Михайлівни – Петрові Івановичу Патону – 21 березня 1901 р. височайшим указом було дозволено до власного приєднати прізвище діда – Фантон-де-Веррайон – і передавати його старшому в роду нащадкові²².

Трагічно склалася доля молодших поколінь роду Патонів. Соціальні потрясіння 1917 р., що знищили величезну імперію, розкидали членів родини по різних політичних таборах і країнах. *Петро Іванович Патон-Фантон-де-Веррайон* – двоюрідний брат Е.О.Патона, учасник російсько-японської 1904–1905 рр., зокрема Цусимського бою, та Першої світової воєн, контр-адмірал і кавалер багатьох орденів – за гетьмана Павла Скоропадського служив головним комісаром флоту й портів Чорного та Азовського морів Української Держави, згодом став офіцером у денікінців. Після поразки білого руху емігрував до Франції, де був членом громадських офіцерських організацій. У цій країні й похований²³. На кладовищі Сент-Женев'єв-де-Буа (департамент Ессон) знайшла вічний спочинок і його дружина – *Євгенія Матвіївна* (6 січня 1874 р. – 23 січня 1951 р.)²⁴.

Його молодший брат – *Микола Іванович*, також контр-адмірал і кавалер багатьох орденів – у період гетьманату теж служив на флоті Української Держави, але згодом перейшов на службу до червоних, обіймав посади старшого морського начальника у Кронштадті, начальника Кронштадтської бази Балтійського флоту, начальника училища командного складу Робітничо-селянського червоного флоту, був співробітником Морської історичної комісії. Подальша доля Миколи Івановича нам невідома...²⁵ Його дружина – *Ольга Георгіївна Патон* (бл. 1866 р. – 20 травня 1950 р.) – не залишилася в більшовицькій Росії, виїхавши в 1920 р. за кордон²⁶.

²⁰ Там же. – Л.14–19, 20–24 об.

²¹ Там же. – Л.25–28.

²² Там же. – Оп.50. – Д.469.

²³ Паттон-Фантон-де-Веррайон Пётр Иванович // Российское зарубежье во Франции: 1919–2000: Биографический словарь: В 3 т. / Под ред. Л.Мнухина, М.Авриль, В.Лосской. – Т.2: Л–Р. – Москва, 2010. – С.409.

²⁴ Грезин И.И. Алфавитный список русских захоронений на кладбище в Сент-Женевьев-де-Буа / Под ред. А.А.Шумкова. – Москва, 2009. – С.368.

²⁵ Николай Иванович Паттон // Военно-морской флот России [Електронний ресурс]: <http://www.navy.su/persons/17/patton.htm>

²⁶ Генеалогическая хроника российской эмиграции (по материалам журнала «Новик»): Справочник / Под ред. О.Н.Наумова; сост. О.Н.Наумов, С.А.Разумов. – Москва, 2011. – С.326.

Зінаїда Павлівна Патон (8 липня 1863 р. – березень 1942 р.), удо-ва дійсного статського радника та члена санкт-петербурзьких окружного суду й судової палати *Оскара Миколайовича Патона*, ще одного двоюрід-ного брата видатного науковця, померла у блокадному Ленінграді під час німецько-радянської війни та похована на Піскаревському кладовищі²⁷.

Молодший брат Оскара Миколайовича – військовий інженер, полков-ник *Олександр Миколайович Патон* – брав участь у білому русі, але, по-трапивши в більшовицький полон, перейшов на бік радянської влади й до 1923 р. служив у Червоній армії. У 1938 р. заарештований органами НКВС, розстріляний²⁸.

В еміграцію подалися рідні сестра та брат Є.О.Патона, а сам він ба-гато років змушений був приховувати сам факт їх існування. *Олександра Оскарівна Патон-Матковська*, народжена Патон, хрещена мати свого племінника Бориса Євгеновича Патона²⁹, виїхала до Франції, оселилася в Ніцці та похована на православному кладовищі Кокад³⁰. *Петро Оскарович Патон*, голова Річицької повітової земської управи, за Тимчасового уря-ду був річицьким повітовим комісаром, а в період гетьманату – полісь-ким губернським старостою. Коли значна частина Білорусії відійшла до II Речіпополитої, він разом із дружиною – *Оленою Миколаївною*, залишив-ся в Польщі та служив у Брестському магістраті³¹.

Лиха доля спіткала іншого брата Є.О.Патона – *Михайла Оскаровича* – відставного полковника, кавалера кількох орденів, відомого громад-ського діяча Поділля. Він служив ушицьким повітовим предводителем дворянства й головою Ушицької повітової земської управи, а за часів Тимчасового уряду виконував функції ушицького повітового комісара³². Михайло Патон уславився як щедрий благодійник, що жертвував зна-чні суми на соціальний розвиток Поділля. За його фінансової підтрим-ки в 1908 р. було відкрито земську лікарню та ремісниче училище іме-ні барона П.П.Местмахера в Новій Ушиці³³, у 1912 р. побудовано школу

²⁷ Центральний державний історичний архів України, м. Київ (далі – ЦДІАК України). – Ф.224. – Оп.2. – Спр.223. – Арк.114 зв. – 115; Блокада: Алфавітний список погиблих: Панкович – Пашиц [Електронний ресурс]: <https://pomnirod.ru/materialy-k-statyyam/vojna/2-mirovaya/blokada-alfavitnyj-spisok-pogibshih/blokada.-alfavitnyj-spbisok-pogibshih.-pi-blokada.-alfavitnyj-spbisok-pogibshih.-pankovich.html>

²⁸ Патон Александр Иванович // Русская армия в Великой войне: Картотека проекта [Електронний ресурс]: <http://www.grwar.ru/persons/persons.html?id=9710>; Патоны // Центр генеалогических исследований [Електронний ресурс]: <http://rosgenea.ru/?a=16&r=4&s=%CF%E0%F2%EE%ED>

²⁹ ЦДІАК України. – Ф.127. – Оп.1080. – Спр.510. – Арк.318 зв. – 319.

³⁰ Грезин И.И. Русское кладбище Кокад в Ницце / Под ред. А.А.Шумкова. – Москва, 2012. – С.401.

³¹ Лебедева В. Мост Патонов на Беларусь // Гомельская правда. – 2011. – 19 октября [Електронний ресурс]: <http://gr.by/category/news/society/news18623.html>

³² Державний архів Хмельницької області (далі – Держархів Хмельницької обл.). – Ф.227. – Оп.3. – Спр.6676. – Арк.521–523; РГІА. – Ф.1283. – Оп.1. – Д.77. – Л.10–11, 13–18.

³³ Шпаковський С.М. Михайло Оскарович Патон (1865–1919 рр.): дворянин, офіцер, чиновник (невідомі сторінки з життя та діяльності) // Матеріали XIV Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції (14–15 листопада 2014 р.). – Кам'янець-Подільський, 2014. – С.584.

у с. Хребтіїв³⁴. Тому 1910 р. за зволенням імператриці Марії Федорівни він став довічним почесним членом Ушицького повітового опікунства про дитячі притулки³⁵. Михайло Оскарович був одружений з Олександрою Вікторівною Будде (19 жовтня 1879 р. – квітень 1919 р.), дочкою генерала від інфanterії у відставці Віктора Еммануїловича Будде (1836–1901 рр.) й Олександри Павлівни, народженої баронеси Местмахер (1850–1909 рр.)³⁶. Його дружина доводилася рідною сестрою дружині Євгена Оскаровича Патона, а сам Михайло Оскарович був хрещеним батьком свого племінника – Володимира Євгеновича Патона³⁷. У квітні 1919 р. Михайла Патона разом із дружиною, малолітнім сином та іншими домочадцями в їхньому будинку в Новій Ушиці вбили бандити³⁸.

Сьогодні, після десятиліть забуття, ми повертаємося до своїх коренів, відтворюємо історичну пам'ять, відшукуємо загублені гілки родовідних дерев. Цей процес тривалий і копіткий – факт за фактом, документ за документом, покоління за поколінням. Для реконструкції родоводу Патонів було використано переважно джерела офіційного походження з архівосховищ України та Росії. Найцікавіші серед них – справи про дворянство, що зберігаються у фондах Російського державного історичного архіву у Санкт-Петербурзі. Вони містять величезну кількість документів як власне генеалогічного, так і загального біографічного характеру, а саме родовідні таблиці, виписки з лютеранських і православних метричних книг, по служжні списки представників роду. Усі ці документи мають високий рівень достовірності, оскільки проходили складний шлях затвердження на основі оригіналів.

До послужних списків за характером інформації наближаються особові листки та автобіографії з радянських часів, що зберігаються в персональних справах представників роду Патонів у Науковому архіві Президії НАН України, Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України, Центральному державному архіві громадських об'єднань України. За досить високої інформативності вони, утім, мають нижчий рівень достовірності порівняно з дореволюційними документами. Це пояснюється іншою формою організації радянського діловодства, відсутністю системності, фаховості. Загалом незалежно від походження кожен документ вимагає критичного ставлення й, за можливості, зіставлення наведеної в ньому інформації з іншими джерелами.

³⁴ ЦДІАК України. – Ф.707. – Оп.229. – Спр.150. – Арк.138.

³⁵ РГІА. – Ф.1283. – Оп.1. – Д.77. – Л.13–18.

³⁶ Держархів Хмельницької обл. – Ф.227. – Оп.3. – Спр.6676. – Арк.521–523; РГІА. – Ф.1283. – Оп.1. – Д.77. – Л.13–18.

³⁷ ЦДІАК України. – Ф.127. – Оп.1080. – Спр.475. – Арк.43 зв. – 44.

³⁸ Шпаковський С.М. Михайло Оскарович Патон (1865–1919 рр.): дворянин, офіцер, чиновник (невідомі сторінки з життя та діяльності). – С.586–587; Малюгіна І.В., Онищук Н.Л. Калюс // Енциклопедія сучасної України. – Т.12. – К., 2012. – С.96.

**Патони (Паттони)
та Паттон-Фантон-де-Веррайони:**

Поколінний розпис

1 коліно

1. **Георг Паттон.** * ..., † ...

Придворний кухмістер, згодом мундкох (згадується 1748–1751 pp.).

X ...

2 коліно

2/1. **Петер-Георг (Петро Юрійович) Патон**³⁹. * Санкт-Петербург, 1733 р., † Санкт-Петербург, 2 грудня 1809 р.

Архітектор. Навчався під керівництвом П.А.Трезіні, працюючи його помічником. Із 1749 р. був помічником в архітектора Б.Ф.Растреллі, виконував креслення для будівництва Зимового палацу та здійснював нагляд за ходом робіт. За атестацією Б.Ф.Растреллі отримав звання гезеля, був зарахований до Канцелярії від будівництва (з 1765 р. – Канцелярія, із 1769 р. – Контора від будівництва її імператорської величності будинків і садів) «архітектурії помічником» із чином прaporщика (1752 р.). Брав участь у будівництві театру в Ораніенбаумі (1755 р.). Отримав звання «за-архітектора» з чином сухопутного капітана (1757 р.) та «архітектора» з чином секунд-майора (1762 р.). Прийнятий на службу до Комерц-колегії для догляду за казенними будинками (1767 р.). Надвірний радник (1782 р.). Архітектор при Сенаті (1783–1802 pp.). Колезький радник (після 1795 р.).

Кавалер ордена Св. Володимира IV ступеня.

X ...

3 коліно

3/2. **Павло Петрович Патон.** * бл. 1760 р., † ...

Полковник, командир Софійського мушкетерського полку (1802–1804 pp.).

4/2. **Іван Петрович Патон.** * бл. 1762 р., † ....

Надвірний радник.

Власник с. Репіно Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії.

X ...

5/2. **Марія Петрівна Патон.** * Санкт-Петербург, 23 липня 1763 р., † Санкт-Петербург, 21 грудня 1840 р.

³⁹ Про нього також див.: Собко Н.П. Словарь русских художников, ваятелей, живописцев, зодчих, рисовальщиков, граверов, литографов, медальеров, мозаичистов, иконописцев, літейщиків, чеканщиків, сканщиків и проч.: с древнейших времён до наших дней (XI–XIX вв.). – Т.3, вып.1: П (700 імен). – Санкт-Петербург, 1899. – С.51; Новицкий А. Патон Пётр Юрьевич // Русский биографический словарь: В 25 т. / А.А.Половцов. – Т.XIII: Павел, преподобный – Пётр (Илейка). – Москва, 1902. – С.380.

Х 1 серпня 1781 р., **Карл (Карл-Густав) Романович (Рейнгольдович) фон Врангель**, * 9 червня 1742 р., † Санкт-Петербург, 7 березня 1824 р.

Син асесора (засідателя) ризького гофферіхту (надвірного суду) Нільса-Рейнгольда фон Врангеля з лінії Койль-Тойс (1707–1747 рр.) та Гедвіги-Вільгельміни, народженої фон Вартман (1712–1789 рр.).

Командир Софійського піхотного полку (1785–1788 рр.), виборзький обер-комендант і шеф гарнізонного полку (1797–1800 рр.), інспектор інфanterії Фінляндської інспекції (1800 р.), генерал від інфanterії (1799 р.).

Їхні діти:

1. Петер-Фрідріх фон Врангель, * Санкт-Петербург, 4 червня 1782 р., † 23 березня 1833 р. Колезький радник.
2. Катаріна-Марія фон Врангель, * Санкт-Петербург, 7 вересня 1783 р., † ...
3. Карл-Герман фон Врангель, * Санкт-Петербург, 10 грудня 1784 р., † ...
4. Елізабет-Софія фон Врангель, * Санкт-Петербург, 9 грудня 1786 р., † ... X 1808 р., Петро Ягерський, генерал-лейтенант⁴⁰.

4 коліно

6/4. **Петро Іванович Патон.** * 1796 р., † Санкт-Петербург, 2 вересня 1871 р., похований у Москві на Іновірському кладовищі на Введенських горах.

Вступив на службу колоновожатим в імператорський почет по квартирмейстерській частині (згодом – генеральний штаб; 15 лютого 1812 р.). Командир 33-го (1830–1833 рр.) та Коливанського (1833–1838 рр.) егерських полків, 2-ї (1838–1841 рр.) й 1-ї (1841–1846 рр.) бригад 15-ї піхотної дивізії, начальник резервної дивізії 4-го піхотного корпусу (1846–1850 рр.), оренбурзький коменданнт (1850–1853 рр.), генерал від інфanterії (1869 р.). Сенатор (1853 р.).

Учасник французько-російської війни 1812 р. і закордонних походів російської армії 1813–1814 рр., російсько-турецької війни 1828–1829 рр., завоювання Кавказу.

Кавалер орденів Св. Анни IV ступеня (1812 р.), Св. Володимира IV ступеня з бантом (1829 р.), Св. Георгія IV класу (1837 р., за 25 років офіцерської бездоганної служби), Св. Анни II ступеня (1837 р.), Св. Володимира III ступеня (1842 р.), Св. Станіслава I ступеня (1843 р.), Св. Анни I ступеня (1853 р.), Св. Анни I ступеня з імператорською короною (1858 р.), Св. Володимира II ступеня з мечами (1862 р.). Нагороджений медаллю в пам'ять про здобуття Парижа (1814 р.), срібною медаллю в пам'ять війни 1812 р. (1812 р.), срібною медаллю в пам'ять російсько-турецької війни 1828–1829 рр. (1832 р.), відзнаками за 30 (1837 р.), 35 (22 серпня 1852 р.), 40 (1859 р.) років бездоганної служби⁴¹.

⁴⁰ Відомості про Врангелів див.: Genealogisches Handbuch der Baltischen Ritterschaften: Teil Estland. – Bd.I. – Görlitz, 1929. – S.561–562.

⁴¹ Так у послужному списку П.І.Патона (див.: РГІА. – Ф.1343. – Оп.27. – Д.1083. – Л.6–20 об.; Д.1084. – Л.5–12).

Власник височайше пожалуваного 21 листопада/3 грудня 1838 р. майорату Кірсна у Сувалкській губернії (Царство Польське) та родового маєтку в Полтавському повіті й губернії, придбаного маєтку в Бельському повіті Смоленської губернії, дерев'яного будинку в Москві.

Х Анна Григорівна Гейман (Гейманн). * 25 грудня 1800 р., † Москва, 12 червня 1888 р.

Дочка німецького банкіра Гайнріха Гре́гора (Григорія Юхимовича) Геймана (1771–1843 рр.) та Олени, народженої ...

Власниця придбаного 29 вересня 1836 р. с. Іванівці Полтавського повіту та губернії.

5 коліно

7/6. Оскар-Йоганн-Якоб (Оскар Петрович) Патон. * Вознесенськ Херсонської губернії, 8 листопада 1823 р., охрещений як лютеранин у Вознесенську 1823 р., † 1900 р., похований на парафіяльному православному кладовищі с. Хребтіїв Ушицького повіту Подільської губернії⁴².

Освіту здобув у Головному (Миколаївському) інженерному училищі (1838–1843 рр.). Військовий інженер, капітан лейб-гвардії Кінно-піонерного дивізіону (1855 р.), звільнений у цивільну службу з чином колезького радника (1857 р.), керуючий Новомайданським відділенням Самарської удільної контори (1857–1859 рр.), російський консул у Ніцці (Франція, 1865–1886 рр.) та Бреслау (Пруссія, 1886–1893 рр.), статський радник (1875 р.). У відставці з 17 вересня 1893 р.

Кавалер орденів Св. Анни III ступеня (1856 р.), Св. Станіслава II ступеня (1872 р.), Св. Анни II ступеня (1880 р.), Св. Володимира IV ступеня (1884 р., за 35-річну службу у класних чинах), французького ордена Почесного легіону (1892 р.). Нагороджений відзнакою за 40 років бездоганної служби (1889 р.).

Власник майорату Кірсна Кальварійського повіту Сувалкської губернії (з 1871 р.) та придбаних маєтків Ступино й Ларіно з «сільцями» Бельського повіту Смоленської губернії (з 1858 р.), с. Паново з «сільцями» Бельського повіту Смоленської губернії (з 1858 р.; від 1859 р. належало до Тихвінського повіту Новгородської губернії), с. Машеве з хутором Сергіївський Новгород-Сіверського повіту Чернігівської губернії (продане в 1891 р.).

Х с. Денисковичі Новозибківського повіту Чернігівської губернії, 20 липня 1859 р., **Катерина Дмитрівна Шишкова.** * бл. 1834 р., † ...

Дочка штабс-ротмістра ...⁴³

⁴² Відомості про те, що Оскар Петрович Патон помер 1909 р., не відповідають дійсності, оскільки у виданій 1901 р. книзі Ю. Сіцінського зазначено: «На Хребтіївському православному кладовищі місцевим власником шт.-капітаном М. Патоном збудовано муровану каплицю на могилі батька, Оскара Патона (долученого до православ'я)» (див.: Приходы и церкви Подольской епархии / Под ред. Е. Сецинского. – Біла Церква, 2009. – С. 799).

⁴³ За деякими даними, Катерина Дмитрівна народилася 10 січня 1837 р. й була дочкою Дмитра Петровича Шишкова (1809–1892 рр.) та Олександри Карлівни, народженої баронеси фон Фітінгоф (див.: Дмитрий Петрович Шишков // Geni [Електронний ресурс]: <https://www.geni.com/people/Dmitriy-Shishkov/6000000025903682864>).

Власниця придбаного маєтку Льохово (також Будниця) з фільварком Любово Городоцького повіту Вітебської губернії (з 1862 р.) і с. Хребтіїв із «сільцем» Шуркою та частиною слободи Пилипи Ушицького повіту Подільської губернії.

8/6. Микола Петрович Патон. * 3 січня 1827 р., о хрещений 24 жовтня 1828 р. в євангелічній церкві Св. Катерини Санкт-Петербурга. Хрещені батьки: купець 1-ї гільдії Демид Шведов та генеральша фон Врангель. † маєток Тимошкіно Новоторжського повіту Тверської губернії, 24 травня 1909 р.

Освіту здобув у Головному (Миколаївському) інженерному училищі (1841–1847 рр.). Командир батальйону Санкт-Петербурзького grenaderського полку, майор (1856 р.), помічник керуючого горілчано-акцізними зборами в Тульській (1862–1865 рр.) і Тверській (1865–1880 рр.) губерніях, чиновник з особливих доручень міністерства фінансів Російської імперії, прикомандирований до Новгородської і Тверської губернії (1885 р.), дійсний статський радник (1891 р.), у відставці з 15 квітня 1896 р.

Кавалер орденів Св. Анни III ступеня (1853 р.), Св. Станіслава II ступеня (1859 р.), Св. Анни II ступеня (1879 р.), Св. Володимира III ступеня (1887 р.).

Власник придбаного маєтку Тимошкіно Новоторжського повіту Тверської губернії.

Х Нарва Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії, 15 листопада 1853 р., **баронеса Ольга Андріївна фон Арпсгофен.** * Нарва Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії, 7 вересня 1829 р., † Твер, 27 листопада 1906 р.

Дочка власника маєтків Германсберг і Вазагоф Везенберзького повіту Естляндської губернії барона Гергарда Гайнріха фон Арпсгофена (1795–1854 рр.) та Ольги Лаврентіївни, народженої Варнек (1807–1883 рр.).

9/6. Кароліна Петрівна Патон. * ..., † ...

Вихованка Катерининського інституту у Санкт-Петербурзі.

Х до 1861 р., ... **Гаврилов.** * ..., † ...

Син ...

Полковник.

10/6. Іван Петрович Патон. * Плоцьк (Царство Польське), 19 листопада/1 грудня 1837 р., о хрещений 23 липня 1838 р. в євангелічній Аугсбурзькій церкві у Варшаві. Хрещені батьки: генерал-лейтенант Михайло Чаадаев та Олена Гейман. † Санкт-Петербург, 17 квітня 1911 р.

Освіту здобув в Імператорському Олександрівському ліцеї. Прокурор Смоленського (1872 р.) та Катеринославського окружних судів, дійсний статський радник (1883 р.), таємний радник у відставці (1911 р.).

Власник «сільця» Рогозіно-Долматово (також Булгак), «пустоші» Сникеев-Карач Лайшевського повіту Казанської губернії (придбано з торгів 22 лютого 1888 р., продано різним особам у 1899 р.).

Х 1) **Софія Михайлівна Фантон-де-Веррайон.** * Санкт-Петербург, 17 вересня 1837 р., † ...

Дочка власника маєтку Максимово Рославського повіту Смоленської губернії генерал-лейтенанта генерального штабу Російської імперії, бессарабського губернатора Михайла Львовича Фантон-де-Веррайона (1804–1887 рр.) й Анастасії Георгіївни (Григорівни), народженої Філіпеско.

2) Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 8 листопада 1906 р., **Єлизавета Сергіївна Ниценко**, народжена ... * бл. 1866, † ...

Дочка ...

Удова мічмана російського флоту ... **Ниценка**⁴⁴.

6 коліно

11/7. **Наталія Оскарівна Патон.** * 27 червня 1860 р., охрещена 3 липня 1860 р. у стесецькій Петропавлівській церкві Городоцького повіту Вітебської губернії. Хрещені батьки: колезький реєстратор Анатолій Олександрович Савельєв та поміщиця Олександра Карлівна Савельєва. † ...

Х 1) до 1883 р., **Володимир Петрович Савельєв.** * ..., † до 1892 р.

Син ...

Колезький асесор (1883 р.).

2) 1895 р., ... **Добровольський.** * ..., † ...

Син ...

12/7. **Олександра Оскарівна Патон.** * Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 18 червня 1862 р., охрещена 20 липня 1862 р. у православній церкві в Ніцці. † Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 16 травня 1943 р., похована на православному цвинтарі Кокад у Ніцці.

Х ... **Матковський.** * ..., † до 1943 р.

Син ...

13/7. **Олександр Оскарович Патон**⁴⁵. * Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 11 жовтня 1863 р., † ...

Керуючий Чистопольським відділенням Державного банку (1897–1901 рр.), надвірний радник.

Власник майорату Кірсна Кальварійського повіту Сувалкської губернії, а також с. Єрьоміно Гомельського повіту Могильовської губернії.

Х **Катерина Анатоліївна** ... * ..., † ...

Дочка ...

⁴⁴ Указом герольдії Сенату №4063 від 19 вересня 1868 р. до 3-ї частини дворянської родовідної книги Полтавської губернії було внесено мічмана Андрія Антоновича Ниценка, його дружину Єлизавету Сергіївну й дітей Сергія, Марію та Євгена (див.: Список дворян, внесених в дворянську родословну книгу Полтавской губернии за 1802–1907 годы / Ред. А.А.Шумков; сост. В.В.Коротенко, И.Г.Рыклис, М.Ю.Чиркова, А.И.Якименко. – Москва, 2013. – С.403).

⁴⁵ Деякі відомості про Олександра Патона див.: *Фотнich O.* Деревня Турки, Патоны // Легкий хлеб [Електронний ресурс]: <https://o-fotinich.livejournal.com/54248.html>

14/7. Михайло Оскарович Патон. * Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 5 серпня 1865 р., † Нова Ушиця Подільської губернії, квітень 1919 р., похований у с. Хребтіїв.

Виховувався в Пажеському корпусі, який закінчив за першим розрядом. Службу почав 1884 р. прaporщиком лейб-гвардії Преображенського полку. Штабс-капітан лейб-гвардії Преображенського полку (1897 р.), полковник у відставці (1902 р.). Почесний мировий суддя Ушицького округу (1902–1917 р.), ушицький повітовий предводитель дворянства (1905–1917 рр.), голова Ушицької повітової земської управи (1911–1917 рр.), дійсний статський радник (1914 р.). Ушицький повітовий комісар Тимчасового уряду (1917 р.).

Із 1910 р. за зволенням імператриці Марії Федорівни став довічним почесним членом Ушицького повітового опікунства про дитячі притулки.

Нагороджений орденами Св. Станіслава III ступеня (1897 р.), Св. Володимира IV (1906 р.) та III (1916 р.) ступенів, німецьким орденом Червоного орла IV ступеня, а також медалями «В пам'ять царювання імператора Олександра III» (1896 р.), «В пам'ять священної коронації їх імператорських величностей» (1896 р.), Червоного Хреста за участь у діяльності товариства під час російсько-японської війни 1904–1905 рр. (1907 р.), світло-бронзовою медаллю в пам'ять 200-річчя Полтавської битви (1910 р.) та іншими відзнаками.

Власник (за дарчим записом від матері) с. Хребтіїв із «сільцем» Шуркою та частиною слободи Пилипи Ушицького повіту Подільської губернії.

Х с. Песець Новоушицького повіту Подільської губернії, 8 січня 1906 р., **Олександр Вікторівна Будде.** * 19 жовтня 1879 р., † Нова Ушиця Подільської губернії, квітень 1919 р., похована у с. Хребтіїв.

Дочка генерала від інфanterії у відставці Віктора Еммануїловича Будде (1836–1901 рр.) й Олександри Павлівни, народженої баронеси Местмахер (1850–1909 рр.). Рідна сестра Наталії Вікторівни, дружини свого дівера Євгена Оскаровича Патона.

15/7. Володимир Оскарович Патон. * Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 28 серпня 1867 р., † ...

16/7. Євген Оскарович Патон. * Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 20 лютого/4 березня 1870 р. (згідно з радянськими документами – 5 березня 1870 р.), о хрещений 22 березня 1870 р. у православній церкві в Ніцці. Хрещені батьки: великий князь В'ячеслав Костянтинович та велика княгиня Олександра Йосипівна, замість якої – фрейліна графіня Келлер⁴⁶. † Київ, 12 серпня 1953 р., похований на Байковому кладовищі.

Освіту здобув у Саксонському королівському вищому технічному училищі (Дрезден; 1888–1894 рр.) та Санкт-Петербурзькому інституті інженерів шляхів сполучення (1895–1896 рр.). Інженер шляхів сполучення, фахівець

⁴⁶ Імовірно, графіня Марія Едуардівна Келлер (1846–1931 рр.), у заміжжі Клейнміхель – власниця популярного салону та відома мемуаристка.

у галузі мостобудування та електрозварювання. Співробітник технічного відділу Миколаївської залізниці (1896–1897 рр.), начальник технічного відділу служби шляху Московсько-Ярославсько-Архангельської залізниці (1897–1899 рр.), викладач (1897–1901 рр.) та екстраординарний професор кафедри мостів (1901–1904 рр.) Московського інженерного училища. Ад'юнкт Інституту інженерів шляхів сполучення імператора Олександра I (1901 р.). Ординарний професор кафедри будівельного мистецтва (1905–1929 рр.), декан інженерного відділення (1906–1907 рр.) Київського політехнічного інституту. Статський радник (1906 р.). Академік АН УРСР (1929 р.). Засновник і завідувач кафедри інженерних споруд АН УРСР (1929–1930 рр.), на базі якої створено спочатку електрозварювальну лабораторію (1930–1934 рр.), а згодом Науково-дослідний інститут електрозварювання (1934 р., від 1945 р. інститут носить його ім'я). Віце-президент АН УРСР (1945–1952 рр.).

Заслужений діяч науки УРСР (1940 р.), Герой Соціалістичної Праці (1943 р.), лауреат Сталінської премії I ступеня (1941 р.), кавалер двох орденів Леніна (обидва – 1943 р.) і Трудового червоного прапора (1940, 1948 рр.), Червоної зірки (1942 р.), Вітчизняної війни I ступеня (1944 р.).

Депутат Верховної Ради СРСР 2-го, 3-го скликань.

Х 1) Ніжин Чернігівської губернії, 8 січня 1893 р., **Євгенія Миколаївна Киселевська**, народжена ..., * бл. 1849 р., † ...

Дочка ...

Із жовтня 1891 р. вдова за першим шлюбом відставного капітана ... **Киселевського**.

Після трирічної безвісної відсутності дружини розлучений рішенням київського епархіального начальства від 31 серпня – 5 вересня 1915 р., затвердженим указом Синоду від 23 жовтня – 1 листопада 1915 р.

2) Київ, 8 лютого 1916 р. (указом Синоду №472 від 25 січня 1916 р. отримав дозвіл на другий шлюб), **Наталія Вікторівна Будде**. * 25 жовтня 1884 р., † Київ, 1971 р., похована на київському Байковому кладовищі поряд із чоловіком.

Дочка генерала від інфантерії у відставці Віктора Еммануїловича Будде (1836–1901 рр.) й Олександри Павлівни, народженої баронеси Местмахер (1850–1909 рр.). Рідна сестра Олександри Вікторівни, дружини свого дівера Михайла Оскаровича Патона.

17/7. Петро Оскарович Патон. * Ніцца (департамент Приморські Альпи, Франція), 21 вересня 1872 р., † Брест-над-Бугом (Поліське воєводство, Польща), початок 1930-х рр.

Голова Річицької повітової земської управи (1913–1917 рр.). Річицький повітовий комісар Тимчасового уряду (1917 р.), за гетьманату – поліський губернський староста (1918 р.). Після 1921 р. служив в іпотечному відділі Брестського магістрату.

Власник с. Городище Річицького повіту Мінської губернії.

Х **Олена Миколаївна Гавrilova**. * ..., † ...

Дочка річицького окружного судді Миколи Костянтиновича Гаврилова та начальниці власної гімназії Єлизавети Володимирівни, народженої ...
Голова Річицького товариства допомоги бідним.
Нащадків не мали.

18/8. Анна-Марія Миколаївна Патон. * Нарва Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії, 8 вересня 1854 р., охрещена 6 листопада 1854 р. в евангелічно-лютеранській церкві Св. Іоанна в Нарві. Хрещені батьки: генеральша Анна Патон, народжена Гейман, та барон Гайнріх фон Арпсгофен. † ...

Х до 1872 р. ...

19/8. Микола Миколайович Патон. * Нарва Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії, 6 вересня 1855 р., † до 1861 р.

20/8. Володимир Миколайович Патон. * Москва, 17 листопада 1856 р., охрещений 23 грудня 1856 р. в евангелічно-лютеранській церкві Св. Петра і Павла в Москві. Хрещені батьки: московський цивільний губернатор, генерал-майор та кавалер Микола Синельников; заочно – колезький радник Олександр фон Варнек; заочно – полковниця Софія Олишева, народжена баронеса фон Арпсгофен, за неї – дівиця Софія Леонтьєва; заочно – дружина сенатора Анна Патон, народжена Гейман. † до 1872 р.

21/8. Оскар Миколайович Патон. * Нарва Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії, 13 квітня 1858 р., охрещений 15 травня 1858 р. в евангелічно-лютеранській церкві Св. Іоанна в Нарві. Хрещені батьки: полковниця Емілія фон Арпсгофен, народжена Рюль та надвірний радник Оскар Патон. † після 1914 р.

Товариш прокурора Луцького (1890–1892 рр.) і Київського (1892–1906 рр.) окружних судів, член санкт-петербурзьких окружного суду (1906–1914 рр.) і судової палати (з 1914 р.), дійсний статський радник (1911 р.).

Кавалер ордена Св. Станіслава II ступеня (1900 р.).

Х 1897 р., **Зінаїда Павлівна Гейциг**, народжена **Преснухіна**. * 8 липня 1863 р., † Ленінград, березень 1942 р., похована на Піскарівському кладовищі.

Дочка відставного полковника Павла ... Преснухіна⁴⁷ та Катерини ..., народженої ...

Удова за першим шлюбом полковника **Костянтина Гейцига**.

22/8. Ольга Миколаївна Патон. * Нарва Ямбурзького повіту Санкт-Петербурзької губернії, 1 серпня 1859 р., охрещена 15 вересня 1859 р. в евангелічно-лютеранській церкві Св. Іоанна в Нарві. Хрещені батьки: баронеса

⁴⁷ Вірогідно, Павло Васильович Преснухін, учасник Східної (Кримської) війни, полковник, георгіївський кавалер.

Ольга фон Арпсгофен, народжена Варнек, полковник Дмитро Олишев та комерції радник Олександр Гейман. † до 1872 р.

23/8. Софія Миколаївна Патон. * 18 вересня 1862 р., прийняла православ'я 10/23 жовтня 1937 р., † Женева (Швейцарія), 27 жовтня 1937 р., похована на кладовищі Пті-Саконне.

Здобула освіту у Женевському університеті (медичний факультет). Доктор медицини, мала приватну практику у Женеві.

Незаміжня.

24/8. Марія Миколаївна Патон. * ... 1867 р., † ... 1954 р., похована на кладовищі Сент-Женев'єв-де-Буа (департамент Ессон, Франція).

25/8. Олександр Миколайович Патон. * 8 червня 1872 р., † 1938.

Здобув освіту в Миколаївському інженерному училищі (1894 р.) та Миколаївській інженерній академії (1901 р.). Полковник (1915 р.). Діловод із будівництва окружного інженерного управління Одеського військового округу (з 1911 р.).

Кавалер орденів Св. Анни III ступеня (1906 р.), Св. Станіслава II ступеня (1909 р.), Св. Володимира IV ступеня (1916 р.).

Учасник білого руху. Потрапив у радянський полон, до 1923 р. служив у Червоній армії. У 1938 р. заарештований органами НКВС, розстріляний.

26/10. Анастасія Іванівна Патон. * 21 червня 1864 р., † ...

X 30 січня 1899 р., **Анатолій Фріде**⁴⁸. * ..., † ...

Син...

27/10. Петро Іванович Патон, з 21 березня 1901 р. **Паттон-Фантон-де-Веррайон**. * Вітебськ, 24 квітня 1866 р., охрещений 3 червня 1866 р. у вітебській Ринково-Воскресенській церкві. Хрещені батьки: голова Вітебської карної палати Петро Іванович Немченко та дружина генерал-лейтенанта Михайла Львовича Фантон-де-Веррайона Анастасія Григорівна. † Франція, 7 вересня 1941 р.

Випускник Морського корпусу (1883 р.) та Морської академії (1908 р.). Командир канонерського човна «Гиляк» (1906–1909 рр.), начальник 8-го дивізіону міноносців Балтійського флоту (1909–1911 рр.), командир лінійного корабля «Синоп» (1912–1916 рр.), начальник навчального загону Чорноморського флоту (з 1914 р.), начальник загону суден оборони північно-західної частини Чорного моря (1916–1917 рр.), контр-адмірал (1915 р.), із 13 квітня 1917 р. у запасі. Член правління й тимчасовий голова Російського Дунайського пароплавства (1918 р.). Головний комісар флоту та портів Чорного й Азовського морів Української Держави (1918 р.), у 1920 р. – офіцер денкінських військ. В еміграції був членом громадських офіцерських організацій.

⁴⁸ Імовірно, його стосується інформація: Анатолій-Михайл-Вільгельм Олександрович Фріде, * 5 червня 1864 р., 1895 р. заразований до Головного управління наділів міністерства імператорського двору (див.: РГІА. – Ф.1349. – Оп.2. – Д.902. – Л.7–8).

Учасник російсько-японської війни 1904–1905 рр., зокрема Цусимського бою, Першої світової війни, білого руху.

Нагороджений орденами Св. Анни III ступеня (1893 р.), Св. Станіслава II ступеня (1903 р.), Св. Анни II ступеня (1908 р.), Св. Володимира IV ступеня з бантом (1910 р., за 25 років служби), Св. Володимира III ступеня (1913 р.), із мечами (1915 р.), медалями – у пам'ять царювання імператора Олександра III (1896 р.), російсько-японської війни 1904–1905 рр. (1906 р.), 100-річчя Вітчизняної війни 1812 р. (1912 р.), 300-річчя царювання дому Романових (1913 р.), 200-річчя Гангуцької перемоги (1915 р.), а також золотою шаблею з написом «За хоробрість» (1906 р.), золотим знаком про закінчення курсу Морського корпусу (1910 р.), срібною медаллю за допомогу, надану постраждалим під час землетрусу в Мессіні та Калабрії (1911 р.), командорським хрестом ордена Корони Італії (1910 р.).

Х 30 січня 1903 р., **Євгенія Матвіївна Боголюбова**, народжена **Шишкова**. * 6 січня 1874 р., † Париж, 23 січня 1951 р., похована на кладовищі Сент-Женев'єв-де-Буа (департамент Ессон, Франція).

Дочка колезького радника ...

У першому шлюбі (роздлучення в 1903 р.) з лейтенантом **Миколою Дмитровичем Боголюбовим** (1867 р. – ?).

28/10. **Євген Іванович Патон**. * Калуга, 21 листопада 1867 р., охрещений 10 грудня 1867 р. у калузькій Спасо-Слобідській церкві. Хрещені батьки: товариш прокурора Михайло Андрійович Матвеев та дружина голови козельського з'їзду мирових суддів Єлизавета Олексіївна Кашкіна. † ...

Вільнонайманий службовець Київської ощадної каси (15 листопада 1915 р.).
Х ...

29/10. **Микола Іванович Патон**. * Калуга, 27 грудня 1868 р., охрещений 6 січня 1869 р. у калузькій Спасо-Слобідській церкві. Хрещені батьки: член окружного суду Олександр Миколайович Патон (у документі помилка⁴⁹, правильно – Оскар Миколайович Патон) та дружина сенатора генерал-лейтенанта Петра Івановича Патона Анна Григорівна Патон. † після 1923 р.

Закінчив Морське училище (1889 р.). Під час російсько-японської війни у складі загону транспортів брав участь у поході 2-ї Тихookeанської ескадри до театру бойових дій (1904–1905 рр.). Командував міноносцями «Страшний», «Боевой» (1909 р.), есмінцем «Стерегущий» (1910–1915 р.), начальник 6-го дивізіону міноносців Балтійського флоту (1915–1917 рр.), начальник 2-ї бригади лінійних кораблів (1917 р.), контр-адмірал (1917 р.). У період гетьманату служив на флоті Української Держави (1918 р.). Переїшов до червоних, обіймав посади старшого морського начальника у Кронштадті, начальника Кронштадтської бази Балтфлоту, начальника училища командного складу Робітничо-селянського червоного флоту (1920–1922 рр.), був співробітником Морської історичної комісії (з 1923 р.).

⁴⁹ Там же. – Ф.1343. – Оп.27. – Д.1084. – Л.21.

Нагороджений орденами Св. Анни II ступеня з мечами (1911 р.), Св. Володимира III ступеня з мечами (1916 р.) та георгіївською зброєю (1915 р.).

Х 31 серпня 1903 р., **Ольга Георгіївна Голикова**, народжена **Яковлева**. * бл. 1866 р., † Менвілл, штат Нью-Джерсі, США, 20 травня 1950 р.

Дочка титулярного радника ...

Перший шлюб із командиром транспорту «Псеzuап» капітаном 2-го рангу **Євгеном Миколайовичем Голиковим 2-м** (1856–1903 рр.).

Із 1920 р. в еміграції.

30/10. **Олександр Іванович Патон**. * Калуга, 5 квітня 1870 р., охрещений 23 квітня 1870 р. у калузькій Мироносицькій церкві. Хрещені батьки: товарищ прокурора Валентій Хомич Раковський та дружина товариша прокурора Олександра Петрівна Кавтарадзе. † ...

Керівник канцелярії херсонського цивільного губернатора, колезький асесор. Уповноважений Російського театрального товариства у Херсоні (1901–1905 рр.).

31/10. **Анна Іванівна Патон**. * Смоленськ, 7 вересня 1871 р., охрещена 16 вересня 1871 р. у смоленській Преображенській церкві. Хрещені батьки: землевласник Смоленського повіту, колезький секретар Володимир Олексійович Трубников та вдова статського радника Файна Григорівна Повало-Швейковська. † ...

7 коліно

32/13. **Ольга Олександрівна Патон**. * с. Єрьоміно Гомельського повіту Могильовської губернії, січень 1891 р.

33/14. **Антон Михайлович Патон**. * 1918 р., † Нова Ушиця Подільської губернії, квітень 1919 р., похований у с. Хребтіїв.

34/16. **Володимир Євгенович Патон**. * Київ, 5/18 березня 1917 р., охрещений 22 травня 1917 р. в київській церкві Св. Марії Магдалини. Хрещені батьки: відставний гвардій полковник Михайло Оскарович Патон та двоюрідна Ольга Павлівна Мацнева. † Київ, 28 лютого 1987 р., похований на Байковому кладовищі.

Закінчив Уральський індустріальний інститут ім. С.М.Кірова (1941 р.).

Фахівець у галузі металургії та зварювання, кандидат технічних наук (1951 р.), начальник відділу й заступник начальника дослідного експериментального конструкторсько-технологічного бюро Науково-дослідного інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона АН УРСР (1943–1987 рр.).

Лауреат Сталінської премії (1946 р.) та Державної премії УРСР у галузі науки й техніки (1971, 1973 рр.), заслужений винахідник УРСР (1982 р.), кавалер орденів Знак пошани (1976 р.), Трудового червоного прапора (1984 р.).

Нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1987 р.) та медалями.

Х 1) *Джемма ...*

2) Київ, 1961 р., *Тамара Семенівна Кошкіна*. * 1926 р.

35/16. **Борис Євгенович Патон.** * Київ, 1/14 листопада 1918 р. (за радянськими документами – 27 листопада 1918 р.), охрещений 16 лютого/1 березня 1919 р. в київській церкві Св. Марії Магдалини. Хрещені батьки: інженер Олексій Іванович Толчин та Олександра Оскарівна Матковська.

Закінчив Київський індустріальний інститут (1941 р.).

Фахівець у галузі металургії та зварювання, доктор технічних наук (1952 р.), заступник директора (1950–1953 р.) і директор (з 1953 р.) Науково-дослідного інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона АН УРСР (з 1994 р. – НАН України), академік АН УРСР (1958 р.), президент АН УРСР (з 1962 р.; з 1994 р. – НАН України).

Заслужений діяч науки й техніки УРСР (1968 р.), заслужений винахідник СРСР (1983 р.), двічі Герой Соціалістичної Праці (1969, 1978 рр.), Герой України (1998 р.), лауреат Сталінської (1950 р.), Ленінської (1957 р.) премій, Державної премії УРСР у галузі науки й техніки (1972, 1973 рр.), Державної премії України в галузі науки та техніки (2004 р.), кавалер орденів Леніна (1966, 1969, 1975, 1978 рр.), Трудового червоного прапора (1943 р.), Жовтневої революції (1984 р.), Дружби народів (1988 р.), ордена князя Ярослава Мудрого I (2008 р.), IV (2003 р.) та V (1997 р.) ступенів, Держави (1998 р.), Свободи (2012 р.), «За заслуги» I ступеня (2013 р.), «За заслуги перед Італійською Республікою» (1996 р.), орденів Німецької Демократичної Республіки – «За заслуги» (1968 р.), Народної Республіки Болгарія – Кирила й Мефодія (1985 р.), Чехословацької Соціалістичної Республіки – Дружби (1988 р.), Російської Федерації – «За заслуги перед Вітчизною» I (2008 р.) та II (1998 р.) ступенів і Пошани (2004 р.), литовського ордена Великого литовського князя Гедиміна II ступеня (1998 р.), грузинського – Честі, таджицького – Дружби (2004 р.), казахстанського – Дружби II ступеня (2006 р.), інших орденів та медалей.

Академік АН СРСР (1962; з 1992 р. – РАН), іноземний член АН Народної Республіки Болгарія (1969 р.), Чехословацької Соціалістичної Республіки (1973 р.), Німецької Демократичної Республіки (1980 р.), Індії (1994 р.), Вірменії (1994 р.), Казахстану (1995 р.), Білорусі (1995 р.), Грузії (1996 р.), Таджикистану (2001 р.), Киргизької Республіки (2004 р.), Академії наук і мистецтв Боснії та Герцеговини (1975 р.), Шведської королівської академії інженерних наук (1986 р.), почесний член Римського клубу (1989 р.), інших наукових організацій і товариств. Депутат Верховної Ради СРСР 6–11 скликань і Верховної Ради УРСР 5–11 скликань, член Президії Верховної Ради УРСР (1963–1980 рр.), заступник голови Ради Союзу Верховної Ради СРСР (1966–1989 рр.), кандидат у члени (1961–1966 рр.) і член (1966–1991 рр.) ЦК КПРС та ЦК КПУ (1961–1991 рр.), народний депутат СРСР (1989–1991 рр.).

Х Київ, 1948 р., **Ольга Борисівна Милованова**⁵⁰. * Липецьк Воронезької області, 11 листопада 1921 р., † Київ, 23 липня 2013 р., похована на Байковому кладовищі.

Закінчила механічний факультет Уральського індустріального інституту ім. С.М.Кірова (1994 р.).

Фахівець у галузі технології машинобудування, молодший науковий співробітник фізико-технічного відділу (1959–1974 рр.), старший інженер (1974–1978 рр.), керівник групи експериментальних досліджень міцності конструкцій (1978–1985 рр.) та провідний інженер (1985–2011 рр.) відділу динаміки і стійкості суцільних середовищ Інституту будівельної механіки (з 1959 р. – Інститут механіки, від 1993 р. – Інститут механіки ім. С.П.Тимошенка) АН УРСР (із 1991 р. – АН України, від 1993 р. – НАН України).

Лауреат Державної премії УРСР у галузі науки й техніки (1972 р.), відзначена грамотами та медалями.

36/21. **Катерина Оскарівна Патон.** * 19 жовтня 1897 р., † ...

37/21. **Олена Оскарівна Патон.** * 1 серпня 1899 р., † ...

38/29. **Микола Миколайович Патон.** * 16 грудня 1903 р., † ...

8 коліно

39/34. **Наталія Володимирівна Патон.** * Київ, 1962 р.

Учителька. Мешкає в м. Принс-Джордж (Британська Колумбія, Канада).

Х **Сергій Олександрович Філатов.** * Ленінград, 1963 р.

Хірург.

40/35. **Євгенія Борисівна Патон**⁵¹. * Київ, 12 березня 1956 р., † Київ, 23 грудня 2009 р., похована на Байковому кладовищі.

Закінчила біологічний факультет Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка (1978 р.).

Молекулярний біолог і біотехнолог, доктор біологічних наук (1991 р.), завідувач лабораторії Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (з 1991 р.), член-кореспондент НАН України (1997 р.).

Заслужений діяч науки й техніки України (2006 р.).

Х Київ, 1981 р., **Олег Владиславович Глуховський.** * Київ, 13 травня 1955 р., † Київ, 26 жовтня 1984 р., похований на Байковому кладовищі.

Закінчив біологічний факультет Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка (1977 р.) та аспірантуру Ленінградського інституту ядерної фізики ім. Б.П.Константинова АН СРСР.

Біолог-генетик.

⁵⁰ У шлюбі зберігала прізвище Милованова.

⁵¹ У шлюбі зберігала прізвище Патон.

9 коліно

41/39. **Катерина Сергіївна Філатова-Патон.** * 1997 р.

Студентка Університету Північної Британської Колумбії (м. Принс-Джордж, Британська Колумбія, Канада).

42/40. **Ольга Олегівна Патон.** * Київ, 27 листопада 1984 р.

Закінчила факультет міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т.Шевченка (2007 р.) та аспірантуру Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (2010 р.).

Юрист Міжнародного центру електронно-променевих технологій Інституту електрозварювання ім. Є.О.Патона НАН України (2007–2008 рр.) та Інституту високих технологій (з 2008 р.).

Х Київ, 2015 р., **Кирило Володимирович Левтеров.** * Київ, 21 квітня 1980 р.

Закінчив Київський міжнародний університет (факультет міжнародного права; 2002 р.).

Юрист, фахівець у галузі земельного й господарського права.

10 коліно

42/41. **Ганна Кирилівна Левтерова-Патон.** * Київ, 2 лютого 2016 р.

До родовідного розпису не ввійшли такі особи:

Олександр Якович Патон. * 1761 р., † с. Аникшти Віленської губернії, 12 січня 1815 р.

Генерал-майор (1812 р.), командир (1807–1809 рр.) і шеф (1809–1814 рр.) Невського мушкетерського полку, 2-ї бригади 14-ї піхотної дивізії (1814–1815 рр.), учасник російсько-шведської 1808–1809 рр. та французько-російської 1812 р. воєн і закордонних походів російської армії 1813–1814 рр.

Георгій Олександрович Патон. * бл. 1900 р., † ...

Сержант французької армії.

Х Ансі (департамент Верхня Савойя, Франція), 30 липня/12 серпня 1928 р., **Віра Михайлівна Штанге.** * ..., † ...

Дочка полковника ...

Євгенія Олександрівна Патон. * 17 серпня 1866 р., † 12 січня 1916 р., похована на 2-му християнському кладовищі в Одесі. Із нею в одній огорожі: «Леночка. 14.7.1902 – 2.3.1928».

Наталія Миколаївна Паттон. * ..., † Париж, 29 січня 1951 р.

Удова контр-адмірала.

Умовні позначення:

- Х – шлюб
- * – народження
- † – смерть
- ... – інформація відсутня

**Джерела
для складання родовідного розпису**

Державний архів міста Києва
Ф.Р-871. – Оп.2. – Спр.295. – Арк.1–15, 18

Державний архів Хмельницької області
Ф.227. – Оп.3. – Спр.6676. – Арк.521–524

Державний архів Чернігівської області
Ф.679. – Оп.10. – Спр.778. – Арк.366–368

Науковий архів Президії Національної академії наук України
Ф.251. – Оп.289. – Спр.1
Ф.251. – Оп.615. – Спр.289

Поточний архів Президії Національної академії наук України
Особова справа Б.С.Патона

Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (Київ)

- Ф.1. – Оп.16. – Спр.6. – Арк.76
- Ф.1. – Оп.24. – Спр.6
- Ф.2. – Оп.8. – Спр.7604. – Арк.12, 15–18
- Ф.166. – Оп.12. – Спр.5736
- Ф.1064. – Оп.1. – Спр.6. – Арк.178–179 зв.
- Ф.1216. – Оп.1. – Спр.20. – Арк.17–18, 29
- Ф.1216. – Оп.1. – Спр.250. – Арк.15

Центральний державний архів громадських об'єднань України (Київ)
Ф.1. – Оп.62. – Спр.837
Ф.1. – Оп.62. – Спр.4295

Центральний державний історичний архів України, м. Київ
Ф.127. – Оп.1050. – Спр.498
Ф.127. – Оп.1080. – Спр.475. – Арк.43 зв. – 44
Ф.127. – Оп.1080. – Спр.510. – Арк.318 зв. – 319

Ф.224. – Оп.2. – Спр.223. – Арк.114 зв. – 115
 Ф.274. – Оп.4. – Спр.504. – Арк.9–10 зв.
 Ф.707. – Оп.229. – Спр.150. – Арк.138

Архив внешней политики Российской империи (Москва)

Ф.159. – Оп.464. – Д.2579. – №78

Государственный архив Российской Федерации (Москва)

Ф.6. – Оп.1. – Д.499. – Л.407
 Ф.102. – ОО 1898. – Д.1. – Ч.1. – Лит.Б
 Ф.102. – 3 делопроизводство. 1898. – Д.1056
 Ф.102. – 3 делопроизводство. 1905. – Д.1. – Ч.10. – Лит.Б

Российский государственный архив военно-морского флота (Санкт-Петербург)

Ф.406. – Оп.9. – Д.3122
 Ф.406. – Оп.9. – Д.3123

Российский государственный исторический архив (Санкт-Петербург)

Ф.470. – Оп.4 (105/539). – Д.16
 Ф.577. – Оп.4. – Д.246
 Ф.577. – Оп.22. – Д.2876
 Ф.577. – Оп.30. – Д.1846
 Ф.577. – Оп.37. – Д.357
 Ф.581. – Оп.1. – Д.2037
 Ф.593. – Оп.15. – Д.3408
 Ф.593. – Оп.15. – Д.3409
 Ф.593. – Оп.15. – Д.3410
 Ф.593. – Оп.26. – Д.959
 Ф.593. – Оп.26. – Д.960
 Ф.1283. – Оп.1. – Д.77
 Ф.1343. – Оп.27. – Д.1083
 Ф.1343. – Оп.27. – Д.1084
 Ф.1343. – Оп.50. – Д.469
 Ф.1352. – Оп.22. – Д.284
 Ф.1352. – Оп.23. – Д.193
 Ф.1405. – Оп.545. – Д.9910
 Ф.1405. – Оп.545. – Д.9911

ГÓДИ, ЧІСТЬ ПЕРІДА, щО РОДИЛИХСЯ.

№ відкриття	Відмінна им'я та прізвище	Під час народження	Місце народження	Згадка, що відноситься до фамилії, її власного кодексу та іншого.	Кількість членів родини	Розмежування та розділ земель
15/8/01	Івана Степанівна	1888 року 10 лютого	Київ	Син з братом Петром та сестрою Софією. Батько Степан Петрович, мати Софія Іванівна.	4	Розмежування та розділ земель
12/2/01	Александра Маркіянова	1888 року 10 лютого	Київ	Син з братом Петром та сестрою Софією. Батько Маркіян Іванович, мати Софія Іванівна.	4	Розмежування та розділ земель
13/2/01	(загадка)	1888 року 10 лютого	Київ	Син з братом Петром та сестрою Софією. Батько Маркіян Іванович, мати Софія Іванівна.	4	Розмежування та розділ земель
16/2/01	Марія	1888 року 10 лютого	Київ	Син з братом Петром та сестрою Софією. Батько Маркіян Іванович, мати Софія Іванівна.	4	Розмежування та розділ земель

Ілюстр. 1. Запис №96 у метричний книзі церкви Св. Марії Магдалини (Київ) про народження 5 березня 1917 р. та хрещення 22 травня того ж року Володимира Євгеновича Патона (ЦДІАК України. – Ф.127. – Оп.1080. – Спр.475. – Арк.43 зв. – 44; оригінал)

ГОДЬ, ЧАСТЬ ПЕРВАЯ, О РОДИВШИХСЯ.

Сторона родини шахів.	Місце жительства	Ім'я родини.	Звання, імя, отчество и фамилія родичів.	Ім'я родича	Звання, імя, отчество и фамилія родичів	Кто совершил чинство крячівня	Розпоряджено чинством документ відповідно до закону.
29 - 11/16 лютого	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр.	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр.	Івана Григоровича Панаса іого братів Івана та Миколая Панасових	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас
30 - 1/16 берес	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр.	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр.	Івана Григоровича Панаса іого братів Івана та Миколая Панасових	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас
31 - 16/24 лютого	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр	Івана Григоровича Панаса іого братів Івана та Миколая Панасових	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас
- 33 2/15 берес	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр	Івана Григоровича Панаса іого братів Івана та Миколая Панасових	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас
34 - 16 берес	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр	Івана Григоровича Панаса іого братів Івана та Миколая Панасових	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас

Ілюстр.2. Запис №30 у метричній книзі церкви Св. Марії Магдалини (Київ) про народження 1/14 листопада 1918 р. та хрещення 16 лютого/1 березня 1919 р. Бориса Євгеновича Патона ЦДІАК України. – Ф.127. – Оп.1080. – Спр.510. – Арк.318 зв. – 319; оригінал)

Сторона родини шахів.	Ім'я родини.	Звання, імя, отчество и фамилія родичів	Кто совершил чинство крячівня	Розпоряджено чинством документ відповідно до закону.
29 - 11/16 лютого	Полтавської міс. Кременчуцького району. Село Красний Яр.	Івана Григоровича Панаса іого братів Івана та Миколая Панасових	Іван Михайлович Панас	Іван Михайлович Панас

ІЛЮСТРИЧНОЙ КНИГІ НА 1919

Ілюстр.3.
Оскар Петрович Патон.
1900 р.

Ілюстр.4. Катерина
Дмитрівна Патон,
народжена Шишкова.
Близько 1900 р.

Ілюстр.5. Декан інженерного
відділення Київського політех-
нічного інституту Євген Оска-
рович Патон. Київ, 1906 р.

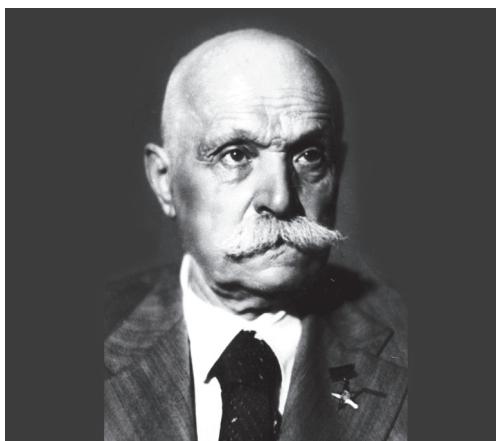
Ілюстр.6. Євген Оскарович Патон із дружиною
Наталією Вікторівною. Київ, 1916 р.

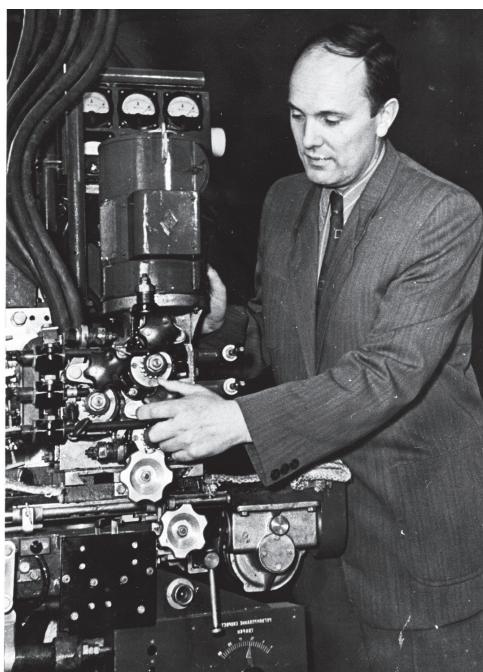
Ілюстр.7. Володимир і Борис Патони.
Київ, 1922 р.

Ілюстр.8. Євген Оскарович Патон із синами
Володимиром (ліворуч) та Борисом (праворуч)
біля нового універсального зварювального
автомата ТС-17. Київ, 1949 р.

Ілюстр.9. Віце-президент АН УРСР,
академік АН УРСР, Герой Соціалістичної
Праці, депутат Верховної Ради СРСР
Євген Оскарович Патон. Київ, 1950 р.

Ілюстр.10. Борис Євгенович Патон біля автомата для електрошлакового зварювання, за створення якого йому присуджено Ленінську премію. Київ, травень 1957 р.

Ілюстр.11. Президент АН УРСР Борис Євгенович Патон. Київ, грудень 1983 р.

REFERENCES

1. Chekanov, A. (1963). Yevgenii Oskarovich Paton: 1870–1953 gg. Moskva. [in Russian].
2. Chekanov, A. (1979). Yevgenii Oskarovich Paton. Kiev. [in Russian].
3. Dmytrenko, M. & Tomazov, V. (2008). Materialy do henealohii Patoniv. *Ukrainskii istorychnyi zhurnal*, 6, 183–195. [in Ukrainian].
4. Dmytrenko, M. & Tomazov, V. (2005). Patony ta Paton-Fanton-de-Verraion: Pokolinnyi rodovidnyi rozrys. *Spetsialni istorychni dystsypliny: pynannia teorii ta metodyky*, 12/1, 228–236. [in Ukrainian].
5. Fotnich, O. Derevnia Turki, Patony. *Legkii khleb*. [Electronic resource]. Access mode: <https://o-fotnich.livejournal.com/54248.html>. – The name of the screen (15.10.2017). [in Russian].
6. Grezin, I. (2009). Alfavitnyi spisok russkikh zakhoroneni na kladbischche v Sent-Zheneviev-de-Bua. Moskva. [in Russian].
7. Grezin, I. (2012). Russkoe kladbischche Kokad v Nitslse. Moskva. [in Russian].
8. Korostenko, V., Ryklis, I., Chirkova, M. & Yakimenko, A. (2013). Spisok dvorian, vnesennyykh v dvorianskui rodoslovnu knigu Poltavskoi gubernii za 1802–1907 gody. Moskva. [in Russian].
9. Lebedeva, V. (2011). Most Patonov na Belorus. *Gomelskaia Pravda* [Electronic resource]. – Access mode: <http://gp.by/category/news/society/news18623.html>. – The name of the screen (15.10.2017). [in Russian].
10. Malishevskii, I. (1984). Rasskazy o Patone. Kiev. [in Russian].

11. Malishevskii, I. (1990). *Rasskazy o Patone*. Kiev. [in Russian].
12. Maluhina, I. & Onishchuk, N. (2012). Kalius. *Entsiklopediia suchasnoi Ukrayiny*, 12, 96. Kyiv. [in Ukrainian].
13. Manukhin, L., Avril, M. & Losska, V. (2010). Paton-Fanton-de-Verraion Piotr Ivanovich. *Rossiiskoe zarubezhie vo Frantsii. 1919–2000. Biograficheskii slovar*, 2: Л–Р, 409. Moskva. [in Russian].
14. Naumov, O. & Razumov, S. (2011). Genealogicheskaiia khronika rossiiskoi emigratsii (po materialam zhurnala „Novik”): Spravochnik. Moskva. [in Russian].
15. Onoprienko, V., Kisterskaia, L. & Sevbo, P. (1988). Yevgenii Oskarovich Paton. Kiev: Naukova dumka. [in Russian].
16. Shpakovskyi, S. (2014). Mykhailo Oskarovych Paton (1865–1919 rr.): dvorianyn, ofitsier, chynovnyk (nevidomi storinky z zhyttia ta diialnosti). *Materialy 14 Podil'skoi naukovoї istoryko-kraieznauchoi konferentsii (14–15 lystopada 2014 r.)*, 579–589. Kamianets-Podilskyi. [in Ukrainian].
17. Tomazov, V. & Shumkov, A. (2003). Patony: Dvorianskii kalendar, 11, 129–138. [in Russian].

VALERII TOMAZOV

Candidate of Historical Sciences (Ph. D. in History), Senior Research Fellow,
Head of Sector of Genealogical and Heraldic Research,
Institute of History of Ukraine NAS of Ukraine
(Kyiv, Ukraine), tomazov.valerii@gmail.com

PATONS (PATTONS) AND PATTON FANTON DE VERRAYONS: GENEALOGY OF FAMILY

In the article the author highlights the history and reconstructs the genealogy of the Patons, from which comes a whole galaxy of prominent figures – military (Petro Ivanovich Paton, Petro Ivanovich Paton Fanton de Verrayon, Mykola Ivanovich Paton, Oleksandr Mykolaiovych Paton), diplomat (Oskar Petrovych Paton), lawyers (Ivan Petrovych Paton, Oskar Mykolaiovych Paton), architect (Petro Yuriiovych Paton), public figure (Mykhailo Oskarovych Paton) and scientists (Yevhen Oskarovich Paton, Volodymyr Yevhenovich Paton, Borys Yevhenovich Paton, Yevheniia Borysivna Paton). The author used the sources of official origin from the archives of Ukraine and Russia. They contain a huge amount of documents of the genealogical and general biographical nature. All documents have a high level of reliability. During the verification of the information, their critical thinking was carried out and a comparison with other sources.

Keywords: Patons (Pattons), Patton Fanton de Verrayons, family, nobility, Kyiv, Yevhen Oskarovich Paton, Borys Yevhenovich Paton.